

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: J. I., zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2024, č. j. OAM-1644/LE-LE05-ZA21-2023, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 11. 2024, č. j. 32 Az 7/2024-33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný v nadepsaném rozhodnutí rozhodl tak, že se žalobci neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu ke krajskému soudu, který shora označeným rozsudkem žalobu zamítl.

[3] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítl, že se v zemi původu ocitl v bezvýchodné situaci, neboť si půjčil peníze od lichváře, aby mohl krýt náklady na život své rodiny a následně čelil množství výhrůžek od věřitele. Proto se domnívá, že je ohrožen na životě a jeho domovský stát (Uzbekistán) mu z důvodu vysoké zkorumpovanosti není schopen poskytnout ochranu. Krajský soud nekriticky přejal závěry žalovaného ohledně fungování státních orgánů v Uzbekistánu. Stěžovatel však má odlišné zkušenosti s tamním systémem, neboť sám korumpoval státní složky, aby dosáhl propuštění svého otce z vězení. Protože věřitel stěžovatele disponuje větší ekonomickou silou než stěžovatel, ten nemůže čekat, že jej stát v kritické situaci ochrání. Existují výjimky z nutnosti obrátit se kvůli výhrůžkám na státní orgány domovského státu v případě závažných nedostatků v jejich fungování a absence orgánů obdobných generální inspekci ozbrojených sborů.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. Stěžovatel v průběhu řízení o žádosti o mezinárodní ochranu neuvedl žádné azylové

relevantní důvody. Je nelogické, pokud se stěžovatel na policii obrátil v případě „měkkého“ nátlaku věřitele, který ještě nebylo možno označit za výhrůžky, a následně, kdy již mu věřitel měl začít skutečně „tvrdě“ vyhrožovat, na policii se již neobrátil. Stěžovatel tak ve skutečnosti nevyužil možnosti vnitrostátní ochrany před tvrzeným nebezpečím ze strany jeho věřitele. Dle informací o zemi původu lze i v Uzbekistánu využít v případě zadlužení osobního bankrotu. Žalovaný si v řízení opatřil dostatečné podklady o zemi původu. Dospěl podloženému k závěru, že žádost o mezinárodní ochranu je motivována převážně ekonomickými důvody.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[6] Ve věcech, v nichž v řízení před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, což je i projednávaná věc, se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. musí nejprve zabývat otázkou její přijatelnosti, tedy zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[7] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[8] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[9] Obavou žadatele o mezinárodní ochranu z pronásledování a výhrůžek ze strany soukromých osob ohledně vymáhání dluhů a nemožností domoci se ochrany státu se NSS zabýval již v celé řadě svých rozhodnutí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003-51). Stěžovatel se poté, co hrozby věřitele měly dosáhnout intenzity nebezpečných výhrůžek, nepokusil kontaktovat příslušné orgány se žádostí o pomoc (viz rozsudky NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62, nebo ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008-101, č.

pokračování

1806/2009 Sb. NSS). NSS také konstantně judikuje, že pouhá nedůvěra stěžovatele ve státní instituce v zemi původu není důvodem pro udělení azylu (např. rozsudek NSS ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37). Stěžovatel neuvádí žádné skutečnosti, kterými by se NSS ve své judikatuře týkající se obav z pronásledování soukromými osobami z důvodu finančních závazků dříve nezabýval.

[10] Pokud chtěl stěžovatel svou zcela obecnou kasační argumentací zpochybnit dostatečnost a neaktuálnost podkladů, ze kterých žalovaný (a krajský soud) vycházel, Nejvyšší správní soud poznamenává, že požadavky na informace o zemi původu vyjádřené v judikatuře NSS (srov. rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS) žalovaný respektoval. Žalovaný pracoval s informacemi o zemi původu, které byly relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální ve vztahu ke stěžovatelem uvedeným skutečnostem.

[11] Žalovaný zjistil mj. z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 1. 3. 2024, č. j. 103964-6/2024-MZV/LPTP, založené ve spisu, že uzbecká policie je průměrně fungující vnitrostátní ochranný prostředek hájení práv občanů. Ti se mohou na policii obracet a může jim být pomoheno. Policie je obecně schopna přijmout potřebná opatření, pokud se na ni obrátí občan s obavou z ohrožení. V případě nečinnosti policie lze podat stížnost u nadřízeného orgánu, která musí být vyřešena do 15 dnů. Na druhou stranu informace zmiňuje, že lze předpokládat, že policie by nebyla příliš horlivá v případě vyhrožování vůči osobám, které jsou úřadům „trnem v oku“ (novináři, blogeři, LGBT osoby, účastníci nepokojů či političtí oponenti). Stěžovatel však není dle své výpovědi příslušníkem žádné takové skupiny.

[12] Stěžovatel v pohovoru v řízení před žalovaným uvedl, že se stal obětí podvodu ze strany starosty jeho města, kterému dal požadovaný úplatek, ale následně neobdržel dohodnutou protislužbu (pronájem obchodu). Zároveň uvedl, že si na starostu stěžoval, případ se vyšetřoval, bylo zahájeno soudní řízení, ale že proces s ním může trvat dlouho. Ani z tohoto nelze dovozovat, že by stěžovatel neměl žádné zastání ze strany státních orgánů. Na nátlak věřitele si stěžovatel sice u policie stěžoval, následně však oznámení stáhl. Netvrdil ovšem, že by se tímto jeho původním oznámením policie nijak nezabývala. Poté, co mu měl věřitel později vyhrožovat smrtí v případě nesplacení dluhu, již se na policii neobrátil. Lze tedy shrnout, že stěžovatel nevyhledal ochranu uzbeckých státních orgánů před výhrůžkami, jichž se obává, a že v řízení nebylo zjištěno, že by situace v zemi původu takovou ochranu činila zcela neúčinnou. Takové zjištění nelze dovozovat ze stěžovatelovy zkušenosti ohledně zkorumpovanosti tamních úředníků ba ani z toho, že stěžovatel v minulosti sám úředníky dle svého tvrzení korumpoval.

[13] Je proto zřejmé, že stěžovatel nenastolil v kasační stížnosti žádnou otázku, která by judikaturou zdejšího soudu nebyla dosud řešena. Soud nezjistil ani žádné hrubé hmotněprávní či procesní pochybení krajského soudu s dopadem do práv stěžovatele. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu kasační stížnosti a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému nevznikly náklady přesahující náklady jeho běžné úřední činnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2024

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu